

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Bajánkovej a sudcov JUDr. Milana Deáka a JUDr. Daniely Švecovej v právnej veci navrhovateľov **1/ Ing. E. Ď.**, bývajúceho v P., **S.**, **2/ V. Ď.**, bývajúceho v P., **B.**, proti odporkyniam **1/ Ž. L.**, bývajúcej v D., **2/ E. L.**, bývajúcej v D., **3/ A. L.**, bývajúcej v D., zastúpeným JUDr. P. G., advokátom so sídlom v Ž., K., **o určenie vlastníctva k nehnuteľnostiam**, vedenej na Okresnom súde Dunajská Streda pod sp. zn. 10 C 7/2000, o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda z 27. apríla 2006 č. k. 10 C 7/2000-296 a rozsudku Krajského súdu v Trnave zo 16. septembra 2008 sp. zn. 10 Co 74/2008, takto

r o z h o d o l :

Mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora Slovenskej republiky **z a m i e t a .**

Navrhovatelia 1/ a 2/ sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť do troch dní odporkyniam 1/ až 3/ náhradu trov dovolacieho konania 1 221,86 € k rukám JUDr. P. G., advokáta so sídlom v Ž., K..

Odôvodnenie

Okresný súd Dunajská Streda (súd prvého stupňa) rozsudkom z 27. apríla 2006 č. k. 10 C 7/2000-296 zamietol návrh, ktorým sa navrhovatelia 1/ a 2/ domáhali určenia, že do dedičstva po ich právnych predchodcoch – po nebohom O. Ď., zomrelom 15. novembra 1959, patrí podiel 1/2 a po nebohej M. Ď., zomrelej 20. januára 1990, patrí podiel 1/2 na nehnuteľnostiach nachádzajúcich sa v k. ú. V., zapísaných na LV č. X. ako parc. č. X. - orná pôda o výmere X. m², v k. ú. V. B., zapísaných na LV č. X. ako parc. č. X. - orná pôda o výmere X. m², parc. č. X. - lesné pozemky o výmere X. m², parc. č. X. - lesné pozemky o výmere X. m² a v k. ú. L. K., zapísaných na LV č. X. parc. č. X. - orná pôda o výmere X. m², parc. č. X. - orná pôda o výmere X. m², parc. č. X. - orná pôda o výmere X. m², parc. č. X. - orná pôda o výmere X. m², parc. č. X. - lesné pozemky o výmere X. m², parc. č. X. - orná pôda o výmere X. m², parc. č. X. - orná pôda o výmere X. m², parc. č. X. - lesné pozemky o výmere X. m², parc. č. X. - orná pôda o výmere X. m², parc. č. X. - orná pôda o výmere X. m² a parc. č. X. - orná pôda o výmere X. m². Z vykonaného dokazovania mal za preukázané, že právnym predchodcom navrhovateľov - nebohému starému otcovi navrhovateľov O. Ď. a nebohej starej matke M. Ď. na základe výmerov vydaných Povereníctvom pôdohospodárstva a pozemkovej reformy podľa § 1 ods. 1 nar. č. 104/1946 Zb. z 30. septembra 1949 boli pridelené nehnuteľnosti od bývalého vlastníka A. B. a spol. pod č. X. na nehnuteľnosť v k. ú. L. K., V. B. a V. 1, že pridelené nehnuteľnosti v k. ú. L. K. potvrdené Okresnou roľníckou komisiou v Dunajskej Strede schválením Povereníctva pôdohospodárstva a pozemkovej reformy z 18. marca 1949 pod č. X. v k. ú. L. K. boli o celkovej výmere 12 ha 61 árov 15m², v k. ú. V. B. o celkovej výmere 3 ha 20 árov 35 m², v k. ú. V. 1 o výmere 1 ha 14 árov 58 m², pričom však predložené prídellové listiny nespĺňali všetky zákonné náležitosti a nemohli preto založiť právne účinky nadobudnutia vlastníckeho práva. Výmery vystavené právnym predchodcom navrhovateľov nie sú perfektnými listinami, nakoľko ani na jednom z nich sa pri podpise povereníka nenachádza úradný odtlačok pečiatky Povereníctva a všetky tri výmery na svojej prvej strane sa odvolávajú na nariadenie č. 94/1946 Zb. SNR o konfiškácií majetkoch, a uvedené nariadenie je vyhláška o oprave tlačových chýb. Súd ďalej poukázal, že všetky tri výmery majú rovnaké čísla, hoci sú na rôzne pozemky, pričom z ďalších - odporcami predložených - prídellových listín zistil, že tieto isté nehnuteľnosti boli pridelené odporčyni 1/ a jej nebohému manželovi J. L. a to výmerami vydanými Povereníctvom pôdohospodárstva a pozemkovej reformy podľa § 1 ods. 1 nar. č. 104/1946 Zb. pod č. 3167/48-11 z 15. mája 1948. Z výmeru Povereníctva pôdohospodárstva a pozemkovej

reformy sekcie B v Bratislave z 31. januára 1948 pod č. 5946/1948-V/B mal za preukázané, že nebohému J. L. na základe žiadosti boli pridelené hore uvedené nehnuteľnosti z veľkostatku A. B. a spol., avšak predmetný výmer bol zrušený rozhodnutím PPPR pod č. B-9042/48-II/2 z 15. apríla 1948, nakoľko nebohý J. L. na základe písomného prehlásenia z 10. februára 1948 sa vzdal prídeltov na nehnuteľnosti bývalého vlastníka A. B. a spol. v k. ú. K. K.. Zo zápisnice bývalého ONV v Dunajskej Strede z 29. apríla 1957 pod č. 5101-8-11 zistil, že prídelca O. Ď. a manželka M. opúšťajú prídel vo V. B. v roku 1950 a odišli bývať do okresu P., pričom v zápisnici zistili, že prídelca hospodáril od roku 1948 do roku 1950 a novým nadobúdateľom nehnuteľnosti je JRD V. B.. Ďalej mal za preukázané, že právnym predchodcom navrhovateľov bolo rozhodnutím odboru poľnohospodárstva, lesného hospodárstva v Dunajskej Strede pod č. Pôd 270/1959 z 9. februára 1959 odňatý prídel pre neplnenie prídeltových podmienok v k.ú. V. za prídeltovú cenu 2 300 Kčs, nakoľko prídelca sa zriekol pridelených nehnuteľností a prídel aj s inventárom prevzalo JRD v K. K. a preto rozhodnutím OPaLH Rady ONV v Dunajskej Strede zrušilo sa rozhodnutie z 18. marca 1949 č. 1977/49 vydané PPPR v Bratislave, ktorým im bol pridelený majetok v k.ú. V.. Rovnako bol zrušený i prídel v k.ú. L. K., obec K. K. a to rozhodnutím z 25. marca 1959 pod č. Pôd 8/1139/1959. Rozhodnutia ONV o zrušení prídeltu považoval za vydané v rámci právomoci danej tomuto orgánu. Dospel ďalej k záveru, že k vydržaniu vlastníckeho práva zo strany právnych predchodcov navrhovateľov nedošlo, poukážuc na vydržaciú lehotu 10 rokov v zmysle § 116 zákona č. 141/1950 Zb. a na rozhodnutia OPLH Rady ONV v Dunajskej Strede, ktorými sa právnym predchodcom navrhovateľov pôda odňala pred uplynutím tejto lehoty. Z uvedených dôvodov návrh navrhovateľov zamietol. Dopĺňacím rozsudkom z 27. decembra 2007 č.k. 10 C 7/2000-379 uložil navrhovateľom 1/ a 2/ povinnosť zaplatiť právnemu zástupcovi odporkýň 1/ až 3/ náhradu trov konania 639 553,39 Sk do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Krajský súd v Trnave (odvolací súd) rozsudkom zo 16. septembra 2008 sp. zn. 10 Co 74/2008 na odvolanie navrhovateľov rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej potvrdil; dopĺňací rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec mu v tejto časti (o trovách konania) vrátil na ďalšie konanie. V odôvodnení svojho rozsudku vo vzťahu k potvrdzujúcemu výroku o. i. poukázal na chronológiu prídeltovania nehnuteľností s tým, že v čase pridelenia nehnuteľností právnym predchodcom navrhovateľov, tieto už boli (opakovane) pridelené odporkyni 1/ a právnemu predchodcovi odporkýň. Výmery a prídeltové listiny ako verejné listiny boli a aj sú v súčasnosti dokladmi o vlastníctve

vlastníctvo vydržaním. Poukázal, že držba musí byť oprávnená a nepretržitá počas celej zákonom ustanovenej doby a že oprávnenosť držby v danom prípade treba odvíjať od verejných listín z 30. septembra 1949 č. 1977/49, ktorými boli výmery o pridelení majetku v prospech Ď., aj keď tieto výmery nemali všetky formálne náležitosti. Nehnutelnosti právni predchodcovia navrhovateľov nepretržite obhospodarovali a užívali až do dňa vstupu a vloženia majetku do JRD. Súhlasne s odôvodnením rozsudku odvolacieho súdu mal za to, že aj akty ONV, ktorými boli prídely zrušené, sú nulitné, pretože boli vydané vecne nepríslušným orgánom. Tvrdenie držiteľa, v tomto prípade navrhovateľov, bolo podložené konkrétnymi okolnosťami, z ktorých sa dá usúdiť, že ich presvedčenie (vôľa nakladať s vecou ako so svojou v dobrej viere, že držiteľovi vec patrí), a to nielen pri vstupe do držby, ale po celú dobu, bolo dôvodné. Podľa dovolateľa držiteľa, t.j. právni predchodcovia navrhovateľov, boli so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľnými a ich dobromyseľnosť nebola nikdy narušená ani spochybnená; vydržacia lehota im začala plynúť 30. septembra 1949 a - s poukazom na § 566 ods. 1, 2 a § 116 ods. 1 zák. č. 141/1950 Zb. (keď zmysle zákona č. 293/1992 Zb. o úprave niektorých vlastníckych vzťahov k nehnuteľnostiam nemalo násilné združenie pôdy do užívania bývalých socialistických poľnohospodárskych organizácií za následok pretrhnutie behu vydržacej lehoty) - uplynula 30. septembra 1959.

Odporkyne vo vyjadrení k mimoriadnemu dovolaniu žiadali mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora zamietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ktorý v danej veci konal ako súd dovolací (§ 10a ods. 3 O.s.p.), po zistení, že mimoriadne dovolanie bolo podané včas osobou oprávnenou na tento opravný prostriedok (§ 243g O.s.p.), preskúmal vec bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 v spojení s § 243i ods. 2 O.s.p.) a dospel k záveru, že mimoriadne dovolanie nie je dôvodné.

V konaní o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky je dovolací súd viazaný rozsahom dovolania, ako aj uplatneným dovolacím dôvodom vrátane jeho obsahového vymedzenia (§ 243i ods. 2 v spojení s § 242 ods. 1 O.s.p.). Obligatórne sa zaoberá len vadami konania uvedenými v § 237 O.s.p. a inými vadami, pokiaľ tieto vady mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Takéto vady dovolateľ v mimoriadnom dovolaní nenamietal a dovolací súd ich ani nezistil.

Mimoriadne dovolanie ako dovolací dôvod uvádza, že napadnuté rozhodnutia spočívajú na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p.). Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis, alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

V tejto právnej veci sa predmetom prieskumu dovolacieho súdu stalo potvrdzujúce rozhodnutie odvolacieho súdu v spojení s rozsudkom súdu prvého stupňa, ktorým rozhodol o zamietnutí návrhu navrhovateľov; negatívny právny záver týchto súdov (posúdenie) k možnosti nadobudnutia vlastníckeho práva právnymi predchodcami navrhovateľov vydržaním. Námietka dovolateľa spočíva v tvrdení, že nižšie súdy v danom spore nesprávne právne posúdili otázku vydržania vlastníckeho práva právnymi predchodcami navrhovateľov, keďže tieto fyzické osoby - podľa dovolateľa - boli so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľnými a ich dobromyseľnosť nebola nikdy narušená ani spochybnená, pričom vydržacia lehota, ktorá začala právnym predchodcom navrhovateľov plynúť 30. septembra 1949, uplynula 30. septembra 1959. Najvyšší súd Slovenskej republiky sa s týmto právnym posúdením generálneho prokurátora nestotožnil.

V dovolacom konaní predmetom posudzovania a riešenia môžu byť len právne otázky (na riešenie skutkových otázok dovolací súd nie je oprávnený a ani vybavený procesnými prostriedkami, porovnaj § 243a ods. 2 druhá veta O.s.p.). Vychádzajúc z toho dovolací súd v predmetnom dovolacom konaní nepreskúmaval správnosť skutkových záverov odvolacieho súdu; resp. oboch súdov nižších stupňov, z ktorých dospeli k názoru, že právní predchodcovia navrhovateľov nehnuteľnosti nevydržali. So zreteľom na uvedené sa dovolací súd zaoberal len právnou otázkou možnosti nadobudnutia nehnuteľnosti do vlastníctva právnych predchodcov navrhovateľov právnym titulom vydržania k 30. septembru 1959, ako to tvrdil dovolateľ vo svojom mimoriadnom dovolaní.

Podľa § 116 ods. 1 Občianskeho zákonníka č. 141/1950 Zb. (ďalej tiež „O.z.“) vlastnícke právo k hnuťelnej veci nadobudne, kto ju drží oprávnene (§ 145) a nepretržite tri roky; ak ide o nehnuteľnú vec, je potrebná vydržacia doba desaťročná.

Podľa § 145 ods. 1 O.z. ak je držiteľ so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný v tom, že mu vec alebo právo patrí, je držiteľom oprávneným. V pochybnostiach sa predpokladá, že držba je oprávnená (§ 145 ods. 2 O.z.).

Podľa § 566 ods. 1 O.z. lehota, ktorá začala bežať pred 1. januárom 1951, sa skončí, ak tento zákon určuje kratšiu lehotu, najneskoršie uplynutím tejto kratšej lehoty, počítanej odo dňa 1. januára 1951; ak určuje dlhšiu lehotu, uplynutím tejto dlhšej lehoty, počítanej odo dňa, keď lehota začala bežať.

To isté platí o vydržacej a premlčacej dobe (§ 566 ods. 2 O.z.).

Vydržanie je osobitný originálny (prvotný či pôvodný) spôsob nadobudnutia vlastníctva. V prípade splnenia zákonom určených podmienok (týkajúcich sa držby, držiteľa, predmetu držby a vydržacej doby) dochádza k nemu priamo zo zákona (ex lege). Podmienky vydržania sú pritom stanovené tak, že musia byť splnené kumulatívne – ak z nich nie je splnená čo i len jedna, k vydržaniu nedochádza. Tak minulou právnou úpravou (obyčajové právo platné na Slovensku do 31. decembra 1950, ďalej § 115 a § 116 ods. 1 v spojení s ustanovením § 145 Občianskeho zákonníka č. 141/1950 Zb., § 135a Občianskeho zákonníka v znení do účinnosti zákona č. 509/1991 Zb.), ako aj právnou úpravou súčasnou (§ 134 Občianskeho zákonníka v znení od 1. januára 1992) je oprávnenosť držby jednou z podmienok nadobudnutia vlastníctva veci vydržaním.

Za držiteľa sa považuje (fyzická alebo právnická) osoba, ktorá fakticky ovláda vec (corpus possessionis). Pri oprávnenej držbe musí ísť o také faktické ovládanie veci, pri ktorom je daná vôľa nakladať s vecou ako so svojou (animus possidendi). Dobrá viera, ktorá je podkladom tejto vôle, vyjadruje vnútorný (psychický) stav držiteľa, ktorý sám o sebe nemôže byť predmetom dokazovania. Toto vnútorné presvedčenie nadobúdateľa, pozitívne presvedčenie, že mu vec patrí, sa však navonok prejavuje jeho konkrétnym správaním, a to už môže byť predmetom dokazovania a posudzovania. Posúdenie, či je držiteľ v dobrej viere alebo nie je, treba však vždy hodnotiť objektívne a nie iba zo subjektívneho hľadiska (osobného presvedčenia) samého účastníka, a vždy treba brať do úvahy, či držiteľ pri bežnej (normálnej) opatrnosti, ktorú možno s vzhľadom na okolnosti a povahu daného prípadu od každého požadovať, nemal alebo nemohol mať po celú vydržaciú dobu dôvodné pochybnosti

o tom, že mu vec (právo) patrí. Dobrá viera zaniká v okamžiku, kedy sa držiteľ zoznámil so skutočnosťami, ktoré objektívne museli vyvolať pochybnosť o tom, že mu vec právom patrí. Na tom nič nemení skutočnosť, že držiteľ bol (zostal) aj naďalej (subjektívne) v presvedčení, že mu vec patrí. Dobrá viera držiteľa sa musí vzťahovať aj k okolnostiam, za ktorých vôbec mohlo vlastnícke právo vzniknúť, teda aj k právnomu dôvodu (titulu) vzniku vlastníctva; obdobne to platí pri strate tejto dobrej viery (jej zániku).

Pred 1. januárom 1951, keď nadobudol účinnosť Občiansky zákonník (zák. č. 141/1950 Zb.), podmienky vydržania vlastníckeho práva na území dnešnej Slovenskej republiky upravovalo obyčajové právo. Okrem vydržania nehnuteľností mimo pozemkovej knihy poznalo obyčajové právo ešte pozemnoknižné vydržanie. Podľa tohto práva (platného na Slovensku do 31. decembra 1950) nadobudol vydržaním vlastnícke právo k nehnuteľnosti ten, kto nehnuteľnosť mal ako svoju v poctivej, pokojnej a dlhotrvajúcej držbe. Všeobecná vydržacia doba bola 32 rokov, pri vydržaní proti štátu sa vyžadovala 100-ročná vydržacia doba a pri vydržaní proti cirkvi 40-ročná vydržacia doba (porovnaj Štefan Luby, Základy všeobecného súkromného práva. Bratislava 1944, str. 101 a 108; Štefan Luby, Dejiny súkromného práva na Slovensku. Bratislava 1946, str. 234). Predpokladom vydržania vlastníckeho práva bola držba veci, nestačila odvodená držba (detencia). Držba musela byť počas celej vydržacej doby pokojná, t. j. nesmela byť prerušená a musela byť poctivá. Nestačilo preto, že držiteľ mal fakticky vec u seba, ale musel byť dobromyseľný v tom, že mu vec patrí vlastníckym právom; dobromyseľnosť tu musela byť od počiatku. O dobromyseľnom držiteľovi sa až do dokázania opaku predpokladalo, že má právny titul (porovnaj napr. aj Zborník IV býv. Najvyššieho súdu, Praha 1986, str. 162 - 163). Podmienky pre vydržanie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti určoval Občiansky zákonník z roku 1950 (zákon č. 141/1950 Zb.) v ustanoveniach § 115 a § 116 ods. 1 v spojení s ustanovením § 145; išlo o tri základné podmienky: oprávnenosť držby, nepretržitosť držby počas vydržacej doby a uplynutie zákonom stanovenej vydržacej doby; oproti predchádzajúcemu právnomu stavu došlo k podstatnému skráteniu vydržacích dôb. Podľa týchto ustanovení bolo možné vydržaním nadobudnúť vlastnícke právo, pričom ho mohol nadobudnúť ten, kto oprávnene držal nehnuteľnú vec po dobu 10 rokov; vydržanie bolo vylúčené u nescudziteľných vecí, ktoré boli v socialistickom vlastníctve (§ 115). Oprávneným držiteľom bol ten, kto bol so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný v tom, že mu vec alebo právo patrí; v pochybnostiach sa predpokladalo, že držba je oprávnená. Medzi požiadavkou dobromyseľnosti v oboch uvedených právnych poriadkoch bol rozdiel v tom, že obyčajové

právo platné na Slovensku do 31. decembra 1950 vyžadovalo dobromyseľnosť pri nastúpení do držby, kým podľa Občianskeho zákonníka z roku 1950 bola dobromyseľnosť potrebná počas celého priebehu vydržacej doby. Z intertemporálneho ustanovenia (§ 566) vyplýva, že u vydržania vlastníctva k nehnuteľným veciam došlo k nadobudnutiu vlastníctva, pokiaľ vydržacia doba začala bežať pred 1. januárom 1951, najneskoršie 1. januára 1961, t.j. najneskoršie uplynutím kratšej vydržacej doby stanovenej Občianskym zákonníkom z roku 1950, počítanej od 1. januára 1951. Vydržacia doba mohla však uplynúť aj skôr – pred 1. januárom 1961, ak napr. predchádzajúca 32-ročná doba by bola uplynula pred uvedeným dátumom 1. januára 1961. Teda pre vydržanie vlastníctva nehnuteľností platilo, že už bežiacia vydržacia doba sa skončí uplynutím pôvodnej vydržacej doby; ak tá by však do 1. januára 1961 nestihla uplynúť, potom - najneskôr - v 10-ročnej dobe počítanej od 1. januára 1951. Uvedený výklad sa uznáva ako správny ako v teórii, tak aj v aplikačnej praxi (porovnaj napr. R 65/1972, str. 496, Sborník IV býv. Najvyššieho súdu, Praha 1986, str. 517). V prípadoch vydržania, pri ktorých vydržacia doba začala plynúť ešte pred 1. januárom 1951, t.j. podľa obyčajového práva a mala by uplynúť až po tomto dni, museli byť však už splnené aj ďalšie podmienky vydržania, ktoré boli stanovené Občianskym zákonníkom z roku 1950.

Podľa názoru dovolacieho súdu v prejednávanej veci nie je možné obísť súvislosť medzi rozhodnutiami – aktmi orgánov štátu o pridelení sporných nehnuteľností do vlastníctva právnych predchodcov navrhovateľov ako aj o zrušení týchto prídeltov, keďže majú väzbu na splnenie (nesplnenie) zákonných predpokladov oprávnenej držby.

Nariadenie č. 104/1946 Sb.n. SNR o vydávaní výmerov o vlastníctve pôdy, pridelenej podľa nariadenia č. 104/1945 Sb.n. SNR v znení nariadenia č. 64/1946 Sb.n. SNR (ďalej len „nariadenie“) upravovalo, ako to vyplýva z jeho názvu, vydávanie výmerov o vlastníctve pôdy pridelenej podľa nariadenia č. 104/1945 Sb.n. SNR. Podľa § 1 ods. 1 nariadenia vydávať pridelcom výmery o vlastníctve pôdy bolo oprávnené Povereníctvo pôdohospodárstva a pozemkovej reformy. Výmer o vlastníctve pôdy definuje ako verejnú listinu dokazujúcu vlastnícke právo prídelcu k pridelenej pôdohospodárskej nehnuteľnosti, na základe ktorej príslušný knihovný súd urobí záznam vlastníckeho práva v prospech prídelcu bez podmienky dodatočného ospravedlnenia (§ 1 ods. 2 nariadenia). Z uvedeného je zrejmé, že ak výmer bol vydaný k tomu oprávneným subjektom a obsahuje všetky podstatné náležitosti, má povahu verejnej listiny so všetkými z toho vyplývajúcimi právnymi dôsledkami. Ak výmer nevydal kompetentný orgán, prípadne v ňom chýbajú zákonom požadované podstatné

náležitosti, nejde o listinu verejnú. Právnym následkom vady takejto listiny, nie je teda jej neplatnosť, ale skutočnosť, že listina povahu verejnej listiny nemá a teda, že nie je spôsobilá vyvolať účinky predpokladané v ustanovení § 1 ods. 2 nariadenia.

Dovolateľ tvrdí, že u právnych predchodcov navrhovateľov oprávnenosť držby treba odvíjať od verejných listín z 30. septembra 1949 č. 1977/49, ktorými boli výmery o pridelení majetku v ich prospech, aj keď tieto výmery nemali všetky formálne náležitosti a teda nevyvolali účinky predpokladané v ustanovení § 1 ods. 2 nariadenia. Podľa dovolateľa u držiteľov vydržacia doba preto začala plynúť 30. septembra 1949. Pokiaľ by bolo možné stotožniť sa s tým, že tie akty orgánu štátu, z ktorých žiadne právne následky nevznikajú, boli u právnych predchodcov navrhovateľov spôsobilé objektívne vyvolať stav vnútorného pozitívneho presvedčenia, teda presvedčenie, že im nehnuteľnosti vlastnícky patria, nie je racionálny dôvod k tomu, aby - na druhej strane - na iné akty orgánu štátu, z ktorých tiež nevznikli (nevyvolávajú) žiadne právne následky, t.j. na nulitné akty o zrušení prídellov u právnych predchodcov navrhovateľov sa nevzťahovalo posúdenie ich vplyvu na presvedčenie u týchto držiteľov (oprávnenosť držby). Práve na tieto akty súd prvého stupňa v odôvodnení napadnutého rozsudku ohľadom skúmania možnosti vydržania správne poukázal s tým, že sa tak stalo pred uplynutím zákonom stanovenej 10-ročnej vydržacej doby; odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil s právnym názorom vysloveným súdom prvého stupňa pri posúdení otázky vydržania. Dovolateľ na jednej strane tvrdí, že je zbytočné sa zaoberať a preukazovať nulitosť jednotlivých verejných listín (str. 8 dovolania), na druhej strane uznáva význam (dosah) takýchto listín, ale len (výlučne) ako konkrétnu okolnosť schopnú objektívne vyvolať dobrú vieru (presvedčenie) u právnych predchodcov navrhovateľov (str. 9 a 10 dovolania); opačný (negatívny) dosah ďalších listín tejto povahy a to aktov o zrušení prídellov [ako konkrétnej okolnosti objektívne schopnej vyvolať stratu dobrej viery (zánik presvedčenia právnych predchodcov navrhovateľov, že im nehnuteľnosti vlastnícky patria, a tým oprávnenosti držby)] zároveň prehliada, tvrdiac, že (pôvodná) dobromyseľnosť nebola nikdy narušená ani spochybnená (tým zároveň odporuje skutkovému zisteniu nižších súdov). So zreteľom však práve na tieto okolnosti, akty o odňatí pôdy (zrušení prídellov) nižšie súdy mali za nesplnené podmienky vydržania u právnych predchodcov navrhovateľov. Podľa názoru dovolacieho súdu – odlišného od názoru dovolateľa – takáto skutková okolnosť u právnych predchodcov navrhovateľov bola objektívne spôsobilá vyvolať stratu dobrej viery (negatívne presvedčenie, alebo inak povedané: zánik presvedčenia, že im nehnuteľnosti vlastnícky patria). Na tejto skutočnosti nič nemohlo zmeniť, aj keby títo držiteľia sa naďalej

(subjektívne) utvrdzovali v presvedčení, že im nehnuteľnosti patria. Za tohto stavu držbu bolo treba považovať za neoprávnenú a preto k vydržaniu vlastníctva predmetných nehnuteľností právnymi predchodcami navrhovateľov nemohlo dôjsť. Dovolací súd má teda za to, že súd prvého stupňa aj odvolací súd pri posúdení otázky vydržania - oprávnenosti držby u právnych predchodcov navrhovateľov postupovali v zmysle zásad platných pre vydržanie podľa Občianskeho zákonníka č. 141/1950 Zb.

S upozornením na svoju už vyššie uvedenú argumentáciu (krátke vysvetlenie) ohľadom intertemporálneho ustanovenia Občianskeho zákonníka č. 141/1950 Zb. dáva dovolací súd do pozornosti, že už len so zreteľom na príslušnú právnu úpravu (§ 566) a stav, že vydržacia doba mala začať plynúť 30. septembra 1949, je vylúčené, aby k uplynutiu vydržacej doby mohlo dôjsť 30. septembra 1959.

Z uvedených dôvodov sa dovolací súd nestotožnil s dôvodmi mimoriadneho dovolania generálneho prokurátora a preto mimoriadne dovolanie smerujúce proti rozsudkom oboch nižších súdov, ktoré nespočívajú na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p.), zamietol (§ 243i ods. 2 v spojení s § 243b ods. 1 O.s.p.).

V dovolacom konaní procesne úspešným odporkyniam vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti navrhovateľom, ktorí úspech nemali (§ 243b ods. 5 v spojení s § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O.s.p.). Odporkyne si náhradu trov dovolacieho konania uplatnili a ich výšku vyčíslili. Dovolací súd v zhode s doterajšou praxou (pozri napr. uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 13. októbra 2008 sp. zn. 3 Cdo 196/2008) vzal zreteľ k tomu, že právny zástupca odporkýň zastupoval tieto účastníčky už v konaní pred obomi súdmi nižšieho stupňa. Dovolací súd preto pri rozhodovaní o výške trov právneho zastúpenia v dovolacom konaní nepriznal odporkyniam náhradu trov právneho zastúpenia aj za úkon právnej služby – prevzatie a príprava zastúpenia vrátane prvej porady s klientom (§ 14 ods. 1 písm. a/ vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb, ďalej len „vyhláška“). Odporkyniam tak miesto požadovanej náhrady trov dovolacieho konania za dva úkony priznal iba náhradu trov dovolacieho konania za jeden úkon právnej služby advokáta, ktorú poskytol vypracovaním vyjadrenia k mimoriadnemu dovolaniu (písomné podanie vo veci samej) zo 17. decembra 2009 (§ 14 ods. 1 písm. c/ vyhlášky), pričom odmenu advokáta určil pri stanovení základnej sadzby tarifnej odmeny za 1 spoločný úkon právnej služby v prospech troch odporkýň, vychádzajúc z

ustanovenia § 10 ods. 1 vyhlášky, podľa ktorého výška tejto odmeny 506,21 € v zmysle § 13 ods. 2 vyhlášky sa kráti o 20%, t.j. na 404,97 € x 3. K tejto odmene za úkon právnej služby pripočítal podľa požiadavky odporkýň režijný paušál 6,95 € (v zmysle § 16 ods. 3 vyhlášky ide o 1/100-inu výpočtového základu); spolu takto priznal odporkyniam náhradu trov dovolacieho konania vo výške 1 221,86 € (1 214,91 + 6,95).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 29. apríla 2010

JUDr. Jana B a j á n k o v á, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:

Hrčková Marta